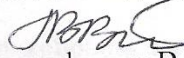

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра радіомовлення і телебачення

Затверджено

На засіданні кафедри радіомовлення і телебачення факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 31 серпня 2020р.)

Завідувач кафедри В. В. Лизанчук

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«Журналістська майстерність»,

що викладається в межах освітньої програми «Журналістика»

другого освітнього рівня вищої освіти

для студентів магістратури II курсу (III семестр) із спеціальності 061

«Журналістика»

Львів - 2020 р.

СИЛАБУС
з курсу «Журналістська майстерність»
2020/2021 навчального року для студентів магістратури (II курс, III семестр)

Назва курсу	«Журналістська майстерність»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, м. Львів, 79044.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра радіомовлення і телебачення.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	06 Журналістика, 061 Журналістика
Викладачі курсу	Лизанчук Василь Васильович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри радіомовлення і телебачення; Білоус Оксана Михайлівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри радіомовлення і телебачення; Дворянин Парасковія Ярославівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; Калинів Андрій Любомирович, асистент; Подедворний Тарас Володимирович, асистент;
Контактна інформація викладачів	(032) 239-47-64 ; (032) 239-40-30 , kafradioiteleb@ukr.net , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308, 310
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка о 15 год.: Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 308,310
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/zhurnalistska-majsternist-3
Інформація про курс	У цьому курсі розкрито комунікативні особливості авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіо- і телевізійних жанрах, окреслено морально-психологічні, національно-громадянські засади комунікативної відповідальності журналіста за якість медіаінформування, показано, що позитивна ефективність функціонування телебачення і радіомовлення в житті українського суспільства залежить від журналістського професійного рівня – світоглядного, мовного, культурного, інтелектуального, духовного, художньо-естетичного,

	схарактеризовано психолого-педагогічні механізми впливу радіомовлення і телебачення на формування індивідуальної і громадської думки.
Коротка анотація курсу	Курс «Журналістська майстерність» є нормативною дисципліною із спеціальності «Журналістика» для освітньої програми «Журналістика» другого освітнього рівня, яку викладають для студентів магістратури II курсу у III семестрі 2020/2021 навчального року в обсязі 3 кредити (40 год. лабораторних занять і 50 год. самостійної роботи)
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Журналістська майстерність» є здобуття студентами магістратури теоретико-методичних і практичних знань про особливості журналістської діяльності в сучасних умовах гібридної війни Російської Федерації проти України, формування і утвердження національного інформаційного простору та входження України в європейський і світовий інформаційний простір на принципах демократії, законності, свободи слова, забезпечення громадянського порозуміння, національної гідності, які мають забезпечуватися високим інформаційним аналітико-публіцистичним, художньо-естетичним рівнем радіо- і телевізійних програм.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бараневич Ю.Д. Жанры радиовещания (проблемы становления, формирования, развития). – Киев-Одесса, «Вища школа», 1978. – 193 с. 2. Білоус О. М. Регіональне телебачення для дітей: принципи, функції, тематика: навч. посібник / О. Білоус. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 254с. 3. Блюм Р. Система ЗМІ та політична система (любов – ненависть, дистанційованість, тенденція до зрощення / Р. Блюм // Роль мас-медіа у плюралістичному суспільстві: Матеріали міжнародної конференції. – К., 1996. – С. 63-71. 4. Владимиров В. М. Журналістика, особа, суспільство: проблеми розуміння: Монографія / В. М. Владимиров. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2003. – 272 с. 5. Ворошилов В. В. Журналістика: учебник, 3-е издание / В. В. Ворошилов. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2001. – 447с. 6. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіо –

- менеджменту: підручник. – 2-ге вид. допов. / О. Я. Гоян. – К.: Веселка, 2004. – 245 с.
7. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
 8. Дейнегіна Т. О. Майстерність телеведучого: вступ до спеціальності: навчальний посібник / Т. О. Дейнегіна. – Луганськ : ТОВ "Віртуальна реальність", 2010. – 332 с.
 9. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
 10. Житарюк М. Г. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство: монографія / М. Г. Житарюк. – Львів, 2008. – 416с.
 11. Журналістика: словник-довідник / авт.-уклад. І. Л. Михайлин. – К.: Академвидав, 2013. – 320с.
 12. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. – 2-ге вид., переробл. і допов. / В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.
 13. Іванов В. Ф., Сердюк В. Є. Журналістська етика: підручник. – 2-ге вид., випр. / В. І. Іванов, В. Є. Сердюк. – К.: Вища школа, 2007. – 231с.
 14. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: підручник / В. О. Карпенко. – К.: Нора-Друк, 2006. – 320с.
 15. Кризь роки і долі: львівська журналістика у фактах, коментарях, світлинах / упор. Я. Фейло; Львівська обласна організація Національної спілки журналістів України. – Львів: ПАІС, 2019. – 320 с.
 16. Крупський І. Безпекові імперативи інформаційного простору України / І. Крупський // Телевізійна й радіожурналістика. – 2007. – Вип. 7. – С. 189-198.
 17. Кузнецова О. Д. Аналітичні методики в журналістиці: навч. посібник / О. Д. Кузнецова. – Львів, 1997. – 110с.
 18. Кузнецова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації: монографія / Т. В. Кузнецова. – Суми: Університетська книга, 2010. – 304с.
 19. Кулеба Д. Війна за реальність: як перемагати у світі

- фейків, правд і спільнот / Д. Кулеба. – К.: Книголав, 2019. – 384с.
20. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник / В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск.
21. Лизанчук В. Довелось запити з московської чаші московську отруту / В. Лизанчук. – Дзвін. – 2020. – №1. – С. 106-110; Україна молода. – 2020. – 12 лют.
22. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
23. Лизанчук В. Інформаційна безпека України: теорія і практика: підручник / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 728 с.
24. Лизанчук В. Москва – це смерть, а вічність – Україна! / В. Лизанчук // Українська література газета. – 2020. – 3 лип.
25. Лизанчук В. Не лукавити словом / В. Лизанчук. – Львів, 2003. – 560 с.
26. Лизанчук В. Психологія мас-медіа: підручник / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 420 с.
27. Лизанчук В. Так! Я – Українець! Вибрані публікації / В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 800 с.
28. Лизанчук В. Телебачення і радіомовлення в інформаційному просторі України / В. Лизанчук // Теле- та радіожурналістика. – 2020. – Вип. 19. – С. 44-77.
29. Лубкович І. Соціальна психологія масової комунікації: підручник / І. Л. Лубченко. – Львів: ПАІС, 2013.
30. Любченко Ю. В. Виразальна система радіожурналістики: монографія / Ю. В. Любченко. – Запоріжжя: АА Тандем, 2016. – 192с.
31. Малахова Т. Я – колишня «какаяразніца», яка відмовилася говорити мовою окупанта / Т. Малахова // Зоря вечорова. – 2020. – №1. – С. 89-99.
32. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.:

	<p>ІЗМН, 1996. – 440с.</p> <p>33. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження / І. Л. Михайлин. – Х.: Прапор, 2008. – 512с.</p> <p>34. Наконечний Є. П. Украдене ім'я: Чому русини стали українцями. – 3-тє, допов. і випр. вид. / Є. П. Наконечний. – Львів, 2001. – 400с.</p> <p>35. Пономаренко Л. Г. Морально-етичний дискурс сучасних друкованих та електронних ЗМІ: монографія / Л. Г. Пономаренко. – Запоріжжя: КПУ, 2011. – 328с.</p> <p>36. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуіння. Серія: Медіакритика / Б. В. Потятиник. – Львів: ПАІС, 2004. – 321с.</p> <p>37. Публіцистика. Масова комунікація: Медіаенциклопедія / За заг. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української преси, Центр Вільної преси, 2007. – 780с.</p> <p>38. Радіожурналістика: учебник / Под ред. А. А. Шереля. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2000. – 480с.</p> <p>39. Радіовиробництво: навч. посібник / Ю. П. Єлісоченко, М. В. Нагорняк / За заг. ред. проф. В. В. Різуна. – К.: ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф»», 2017. – 304с.</p> <p>40. Сербенська О. А., Волощак М. Й. Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань і відповідей / О. А. Сербенська, М. Й. Волощак. – К.: Вид. центр «Просвіта», 2001. – 204с.</p> <p>41. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови / О. Сербенська. – Львів: Априорі, 2020. – 280 с.</p> <p>42. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз: навч. посібник. – 2-ге вид., доп. і перероб. / О. М. Холод. – Львів: ПАІС, 2011. – 288с.</p> <p>43. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	40 год. аудиторних занять і 50 год. самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде</p> <p style="text-align: center;">Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначальні ознаки авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіо- і тележанрах; - Особливості літературно-стилістичних засобів вираження авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіо- і тележанрах; - Ознаки авторського «Я» в монологічних і діалогічних жанрах; - Виразальні засоби акустичних жанрів; - Різновиди аудіо- відеозображення дійсності; - Вимоги – творчі правила, норми, які є важливим компонентом передумов ефективного впливу радіо і телебачення на реципієнтів; - Морально-етичні засади самопрезентації в різних телевізійних і радіожанрах; - Основи професійного аналізу та оцінки вираження журналістського «Я» в різних телевізійних і радіо – жанрах. <p style="text-align: center;">Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначити у структурі телевізійних- і радіоматеріалів авторську позицію; - Зіставити особливості вираження авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних телевізійних і радіожанрах; - Класифікувати аудіо- і відеовиражальні засоби радіомовлення і телебачення; - Виокремити і схарактеризувати засоби антиукраїнської маніпулятивної пропаганди на телебаченні та радіо; - Окреслити чинники впливу на сприйняття інформації радіо- і телевізійних матеріалів; - Підготувати огляд телевізійних- і радіопередач на суспільно-політичні теми; - Створити телевізійну або радіопередачу з використанням компонентів інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрів; - Написати рецензію на студентську телевізійну- або
---	--

	радіопередачу, в якій акцентувати увагу на особливостях вираження авторського «Я».			
Ключові слова	Авторське «Я», інформаційні жанри, аналітичні жанри, художньо-публіцистичні жанри, просвітницька пропаганда, маніпулятивна пропаганда, журналістська позиція.			
Формат курсу	Очний			
Форми навчання	Слухання радіопередач, перегляд телевізійних та їх обговорення на предмет характеристики авторського «Я». Створення студентами власних телевізійних радіо- або телепередач з використанням компонентів інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрів.			
Теми	Подано у формі «Схеми курсу»			
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру – комбінований. Оцінка складається із кількості балів, набраних під час першого, другого і третього модулів, а також за створення радіо- чи телевізійної передачі в обсязі 25-30 хв. на важливу суспільно-політичну тему.			
Пререквізити	Вивчення цього курсу пов'язано з опануванням студентами дисциплін «Сучасне телебачення і радіомовлення в контексті інформаційної безпеки України», «Основи телевізійної і радіодокументалістики», «Українська мова і політика», «Ефірне мовлення в контексті засад риторики».			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Студенти будуть опрацьовувати рекомендовану літературу, ознайомлюватися з теле- і радіопередачами, створювати власні телевізійні або радіопередачі та писати рецензії на передачі своїх колег.			
Необхідне обладнання	Під час вивчення дисципліни, створення власних передач студенти будуть користуватися технічними засобами навчальної телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення.			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою .			
	Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
			Іспит	
	A	90–100	5	відмінно
	B	81–89	4	дуже добре
C	71–80	добре		
D	61–70	3	задовільно	

E	51–60		задовільно
FX	21-50	2	незадовільно
F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)

Навчальний модуль "Журналістська майстерність" оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Складається з 3-х змістових модулів. Модуль «Авторське «Я» в інформаційних радіо- і телевізійних жанрах» – 14 год. лабораторних занять і 16 год. самостійної роботи. Модуль «Особливості авторського «Я» в аналітичних радіо- і телевізійних жанрах» – 16 год. лабораторних занять і 18 год. самостійної роботи. Модуль «Синтез документальних і образних засад в художньо-публіцистичних радіо- і телевізійних жанрах» – 10 год. лабораторних занять і 16 год. самостійної роботи.

Передбачено **поточний, модульний та підсумковий контроль (іспит).**

Поточний контроль та оцінювання.

Підсумкові знання студента за семестр можуть бути оцінені **максимально 100 балами.**

Впродовж семестру студент може набрати **максимально 50 балів.**

Під час іспиту студент може набрати **максимально 50 балів.**

Під час поточного контролю студент може **набрати 10 балів:** відвідування лабораторних занять – **1 бал**; конспект опрацьованої літератури – **від 1 до 3 балів**; дискусія на лабораторному занятті – **від 1 до 6 балів.**

Перший модульний контроль та оцінювання.

Під час першого модульного контролю студент може **набрати 13 балів.**

- Студент ознайомлюється з телевізійними- і радіопрограмами на предмет визначення особливостей авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрах.

- Пише огляд радіо- і телепередач, в якому характеризує форми вираження авторського «Я», зіставляє їх і виокремлює особливості в контексті національно-

громадянської позиції журналіста.

- Створює тематично-композиційну основу власної теле- і радіопередачі, ознайомлює з нею викладача.

Другий модульний контроль та оніювання

Під час другого модульного контролю студент може **набрати максимально 14 балів.**

- Для цього він ознайомлюється з телевізійними- і радіопередачами, в яких через авторську позицію визначає складові антиукраїнської маніпулятивної пропаганди;

- Характеризує жанрові особливості, плюралізм висловлювання думок, національно-гуманістичну, політико-ідеологічну сутність аналітичних теле- і радіоматеріалів.

- Ознайомлює викладача з остаточним тематично-змістовим варіантом власної телевізійної- або радіопередачі.

Третій модульний контроль та оцінювання.

Під час третього модульного контролю студент може **набрати максимально 13 балів.**

Спираючись на вираження авторського «Я» окреслює чинники впливу на сприймання інформації радіо- і телевізійних матеріалів.

Аналізує взаємозалежність вербального і візуального каналів журналістської комунікації. Переглядає телевізійну- або радіопередачу колеги і письмово рецензує її, звертаючи увагу на особливості виявлення авторської позиції.

Загальний підсумок теоретичних і практичних знань за семестр **може становити 100 балів.**

Оцінка "відмінно" (90-100 балів) виставляється студентові за високі теоретично-методичні і практично-дослідницькі знання:

- ґрунтовно опрацьовано літературу, яка стосується осмислення авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних теле- і радіожанрах;

- професійно підготовлено огляд теле- і радіопередач, в якому схарактеризовано форми вираження авторського «Я» в контексті національно-громадянської позиції журналіста.

- майстерно створено підсумкову тематично-змістову художньо-публіцистичну телевізійну або радіопередачу (обсяг 25-30 хв.) з вдалим використанням компонентів різних радіо- і телевізійних жанрів;

	<p>- кваліфіковано написано рецензію на студентську радіо- або телевізійну передачу, в якій всебічно окреслено особливості вираження авторського «Я» в різних жанрах.</p> <p>Оцінка "дуже добре", "добре" (71- 89 балів) виставляється студентові, якщо виконане завдання відповідає таким вимогам:</p> <ul style="list-style-type: none"> - належно опрацьовано літературу, яка стосується осмислення авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних теле- і радіожанрах; - вчасно підготовлено огляд теле- і радіопередач, в якому схарактеризовано форми вираження авторського «Я» в контексті національно-громадянської позиції журналіста; - створено підсумкову тематично-змістову, художньо-публіцистичну телевізійну- або радіопередачу (обсяг 25-30 хв.) з використанням компонентів різних радіо- і телевізійних жанрів; - добре написано рецензію на студентську радіо- або телевізійну передачу, в якій окреслено особливості вираження авторського «Я» в різних жанрах. <p>Оцінка "задовільно" (51-70 балів) виставляється студентові за таких умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацьовано частину літератури, яка стосується осмислення авторського «Я» в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних теле- і радіожанрах; - підготовлено поверховий огляд теле- і радіопередач, в якому схарактеризовано вираження авторського «Я» в контексті національно-громадянської позиції журналіста; - створено підсумкову телевізійну- або радіопередачу з деяким використанням компонентів різних теле- і радіожанрів; - написано рецензію на студентську радіо- або телевізійну передачу, в якій означено вираження авторського «Я» в різних жанрах. <p>Оцінка "незадовільно" (до 50 балів) виставляється студентові, якщо він не виконав жодного творчо-дослідницького завдання.</p>
--	---

Питання до іспиту.

1. За якими критеріями журналіст відбирає радіо- чи телеповідомлення для слухачів, глядачів?
2. Як виявляється авторська позиція журналіста під час створення новинних радіо- чи телевізійних випусків?
3. Які жанрові ознаки радіо- чи телевізійного повідомлення має враховувати журналіст, коли готує його до ефіру?
4. Компоненти передумови ефективного впливу телевізійного- або радіоповідомлення на реципієнтів.
5. Як поєднати національно-громадянську позицію журналіста із «спектром очікувань» слухачів, глядачів?
6. Схарактеризувати вислів, що в інформаційному матеріалі словам має бути тісно, а думкам – просторою».
7. Складники методики підготовки інформаційного телевізійного- чи радіоповідомлення.
8. У якому жанрі журналіст не лише повідомляє, але й аналізує, оцінює важливі суспільно-політичні події, для яких характерна дія, виражена у слові?
9. Як виявляється авторське «Я» у тематичному радіо- і телевізійному звіті?
10. Особливості журналістської позиції у проблемному радіо- і телевізійному звіті.
11. У чому полягає майстерність журналіста під час підготовки прямого інформаційного (загального розгорнутого) телевізійного- і радіозвіту?
12. У якому жанрі відтворюються події реальної дійсності в їхньому розвитку через безпосереднє сприймання автора?
13. Як журналіст створює «ефект присутності» слухача, глядача на місці події, про яку мовиться у репортажі?
14. У чому полягає своєрідність стилістики радіо- і телевізійного репортажу?
15. Схарактеризувати дві тенденції, дві словесно-зображальні стихії в радіо- і телевізійному репортажі.
16. Зіставити особливості авторського «Я» у телевізійному репортажі з авторським «Я» у радіорепортажі.
17. Розкрити суть посередництва журналіста-інтер'юєра між носієм важливої інформації та аудиторією.
18. Чому журналіста, який бере інтерв'ю, називаються

	<p>«конструктором розмови»?</p> <p>19. Якими професійними якостями має володіти журналіст, щоби його телевізійне- чи радіоінтерв'ю зацікавило глядачів, слухачів?</p> <p>20.3 допомогою яких засобів в аналітичних радіо- і телевізійних жанрах виражають авторські оцінки?</p> <p>21. Назвіть визначальні елементи ефективного впливу телевізійного- і радіокоментаря на аудиторію</p> <p>22. Які аспекти авторського «Я» домінують у радіо- і телевізійній бесіді?</p> <p>23. Схарактеризувати авторську присутність у телевізійному і радіонарисі.</p> <p>24. Зіставити особливості авторського «Я» у радіо- і телевізійних жанрах: репортажі, нарисі і бесіді.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання студентами якості викладання дисципліни «Журналістська майстерність» надамо після завершення курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ «ЖУРНАЛІСТСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Змістовий модуль 1. Авторське «Я» в інформаційних радіо- і телевізійних жанрах.

Тема 1. Моделі побудови інформаційних радіо- і телевізійних матеріалів (3 години)

1. Вимоги до радіо- і телевізійних повідомлень;
2. Способи (моделі) побудови інформаційного радіо- чи телевізійного повідомлення;
3. Чинники ефективності і дієвості радіо- і телевізійних повідомлень;
4. Методичні засад підготовки радіо- і телевізійних повідомлень.

Процес підготовки телевізійного- і радіоповідомлення починається з добору потрібного для висвітлення обраної теми фактичного матеріалу. З лавини фактів, подій, явищ, якими насичена наша дійсність, треба безпомилково вибрати лише ті, що дійсно нові, вагомі, цікаві слухачам, глядачам. Для того, щоб переданий по радіо і телебаченню матеріал краще сприймався, потрібно і саме повідомлення будувати таким способом, який дає можливість легше засвоїти закладену у ньому інформацію. Теорія і практика журналістики виробила такі способи побудови повідомлень: правило

«перевернутої піраміди», схема «звичайної піраміди», схема «прямокутника», модель «піскового годинника» та модель так званого «алмазу».

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(3 години)

1. Морально-громадянська відповідальність журналіста за тематично-змістову, естетично-емоційну, інформаційно-пізнавальну насиченість телевізійних- і радіоповідомлень.
2. Жанрові особливості радіо- і телевізійних повідомлень.
3. Найважливіші джерела інформації для підготовки радіо- і телевізійних повідомлень.
4. Перехресний спосіб перевірити достовірності фактів.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Д. Жанри радіовещання: (проблеми становлення формування, розвитку) / Ю. Д. Бараневич. – Киев-Одесса, 1978. – 193 с.
2. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - 3-тє вид./ В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2008. – 276 с.
5. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник/ В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск. – С. 405-443.
6. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
7. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – 440с.
8. Ройманн Курт. Новина / Курт Ройманн // Публіцистика. Масова комунікація. Медіа-енциклопедія / За заг. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – С. 239-249.
9. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.

Самостійна робота

(8 годин)

Студенти опрацьовують рекомендовану літературу, дивляться телевізійні новини, слухають інформаційні радіовипуски, аналізують їх на предмет визначення особливостей авторського «Я».

Тема 2. Авторська позиція в формаційних радіо- і телевізійних жанрах: звіті, репортажі та інтерв'ю.

(4 години)

1. Призначення звіту, репортажу та інтерв'ю.
2. Жанрові особливості телевізійних- і радіозвітів, телевізійних- і радіорепортажів, телевізійних- і радіоінтерв'ю.
3. Мовно-стилістичні особливості звіту, репортажу, інтерв'ю.
4. Журналісти на сторожі українських національно-громадянських, морально-духовних цінностей.

Успішна реалізація української національної ідеї державотворення забезпечується також мережами інформаційних комунікацій, які допомагають людям краще орієнтуватися у складних процесах соціальної дійсності. Телевізійні й радіожурналісти, надаючи громадянам правдиву інформацію через звіти, репортажі, інтерв'ю, формують у глядачів і слухачів попит на абсолютні, національні, громадянські, сімейні та особисті морально-духовні цінності. Щоби на всіх телевізійних- і радіоканалах України запанувала вдумлива, цікава телевізійна і радіожурналістика, інформацію потрібно розглядати як духовно-інтелектуальну національну вартість, яка в демократичному суспільстві вільно пульсує по вертикалі (від покоління до покоління) і по горизонталі (на рівні одного покоління чи особи). Основним інформаційним носієм, що створює вертикальні і горизонтальні суспільні зв'язки, є журналіст, від якого залежить тематично-змістова, естетично-емоційна, національно-громадянська насиченість звітів, репортажів, інтерв'ю.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(4 години)

1. Вимоги до телевізійних- і радіожанрів: звіту, репортажу, інтерв'ю.
2. Специфічні властивості звіту, репортажу, інтерв'ю.
3. Якими професійними якостями має володіти радіо- і телевізійний журналіст, щоби підготувати глибоко змістовний і цікавий звіт, репортаж, інтерв'ю?
4. Особливості методики створення телевізійних- і радіожанрів: звіту, репортажу, інтерв'ю.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Д. Жанри радіовещання: (проблеми становлення формирования, розвитку) / Ю. Д. Бараневич. – Киев-Одесса, 1978. – 193 с.
2. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - 3-тє вид./ В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2008. – 276 с.
5. Кость С. Методичні поради до роботи над репортажем (за матеріалами книги Й. Бех-Карлсена «Бути свідком: репортаж як метод і жанр») / С. Кость. – Львів, 1993.
6. Лизанчук В. В., Кузнецова О. Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці: навч. посібник / В. В. Лизанчук, О. Д. Кузнецова. – К.: УМК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 96 с.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник/ В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск. – С. 405-443.
8. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
9. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – 440с.
10. Ройманн Курт. Новина / Курт Ройманн // Публіцистика. Масова комунікація. Медіа-енциклопедія / За заг. ред.. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – С. 239-249.
11. Телевізійний репортаж. – К.: «К. і. С.», 1998. – 56 с.
12. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.

Самостійна робота

(8 годин)

Після прослуховування і перегляду телевізійних- і радіопередач, у яких є звіти, репортажі та інтерв'ю, студент пише їх огляд у контексті характеристики авторського «Я» у кожному жанрі.

Змістовий модуль 2. Особливості авторського «Я» в аналітичних радіо- і телевізійних жанрах

Тема 3. Тлумачення, роз'яснення, аналіз подій і думок

(4 години)

1. Аналіз і синтез у телевізійній і радіожурналістиці.
2. Авторські оцінки фактів, подій, явищ в аналітичних телевізійних і радіожанрах (кореспонденція, коментар, бесіда, огляд).
3. Дослідницький характер журналістської діяльності під час створення аналітичних телевізійних- і радіоматеріалів.
4. Конкретний, загальний і психологічний характер осмислення фактів, подій, явищ, про які мовиться в аналітичних теле- і радіоматеріалах.

Основою аналітичних радіо- і телевізійних жанрів є оцінювання фактів, подій, явищ. Аналітика в теле- і радіожурналістиці належить до складних і суперечливих явищ. В інформаційних теле- і радіожанрах слухачі, глядачі отримують відповідь на вісім запитань: «Що?», «Хто?», «Де?», «Коли?», «Як?», «Чому?», «Яке джерело?», «Який наслідок?». В аналітичних радіо- і телевізійних жанрах оцінюють факти, події, явища, обов'язково пояснюють, чому так сталося, які причини і наслідки події чи явища, що треба чекати і чого бажано уникнути за тих чи інших обставин. Аналіз і синтез здійснюється як у практичній діяльності, так і у процесі пізнання. Аналітична радіо- і телевізійна журналістика вимагає від журналістів компетентного, глибокого проникнення у суть події, явища, критичного осмислення взаємозв'язків між фактами, прогнозування. На відміну від репортера, що йде на місце події переважно за інформацією, телевізійний- чи радіожурналіст, який готує аналітичний матеріал, шукає в основному цікаву, неординарну, інтелектуально багату думку.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(4 години)

1. Зіставлення авторського «Я» в інформаційних теле- і радіожанрах з авторським «Я» в аналітичних теле- і радіожанрах.
2. Виразальні засоби в аналітичних теле- і радіожанрах.
3. Особливості просвітницької пропаганди в аналітичних теле- і радіожанрах.
4. Методичні засади створення аналітичних радіо- і тележанрів: кореспонденції, коментаря, бесіди, огляду.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Д. Жанри радиовещания: (проблемы становления формирования, развития) / Ю. Д. Бараневич. – Киев-Одесса, 1978. – 193 с.

2. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - 3-тє вид./ В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2008. – 276 с.
5. Кость С. Методичні поради до роботи над репортажем (за матеріалами книги Й. Бех-Карлсена «Бути свідком: репортаж як метод і жанр») / С. Кость. – Львів, 1993.
6. Лизанчук В. В., Кузнецова О. Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці: навч. посібник / В. В. Лизанчук, О. Д. Кузнецова. – К.: УМК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 96 с.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник/ В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск. – С. 405-443.
8. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
9. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – 440с.
10. Ройманн Курт. Новина / Курт Ройманн // Публіцистика. Масова комунікація. Медіа-енциклопедія / За заг. ред. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – С. 239-249.
11. Скуленко М. Телевізійний коментар: суть, специфіка, різновиди / М. Скуленко // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – К., 1997. – Вип.2.
12. Телевізійний репортаж. – К.: «К. і. С.», 1998. – 56 с.
13. Томан І. Мистецтво говорити: Пер. з чес.- 2-ге вид. / І. Томан. – К., 1989. – 293с.
14. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.

Самостійна робота

(9 годин)

Підготувавши остаточний тематично-змістовий варіант власної телевізійної- чи радіопередачі. Студент ознайомлює з ним викладача, інших студентів і готується до її створення.

Тема 4. Свобода слова і морально-громадянська відповідальність журналіста

(4 години)

1. Свобода слова – категорія філософії й журналістики.
2. Сутність вислову «соціальна відповідальність журналіста».
3. Авторське «Я» в контексті стандартів журналістської творчості.
4. Духовно-національне самовизначення журналіста.

У «Конституції України» записано, що суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності, цензура заборонена. Кожному гарантується право на свободу думки, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Ці права можуть бути обмежені законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадянського порядку. Свобода служить своєрідним політичним киснем засобів масової інформації, без якого вони не можуть продуктивно виконувати свої соціальні функції. Головна мета свободи медіа полягає в тому, щоби створювати передумови для формування освічених морально-духовних, національно свідомих українців, здатних реалізувати українську ідею державотворення.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(4 години)

1. Прокоментувати 10, 15, 34, 35 статті Конституції України.
2. Соціально-гуманістичне покликання журналіста.
3. Кому служить «свобода слова», «свобода масової інформації» в Україні, коли журналісти нехтують українськими національними інтересами?
4. Як поєднати авторське «Я» з громадянською потребою журналіста реалізувати українську національну ідею державотворення.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Д. Жанри радіовещання: (проблеми становлення формирования, развития) / Ю. Д. Бараневич. – Киев-Одесса, 1978. – 193 с.
2. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
3. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - 3-тє вид./ В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2008. – 276 с.

5. Кость С. Методичні поради до роботи над репортажем (за матеріалами книги Й. Бех-Карлсена «Бути свідком: репортаж як метод і жанр») / С. Кость. – Львів, 1993.
6. Лизанчук В. В., Кузнецова О. Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці: навч. посібник / В. В. Лизанчук, О. Д. Кузнецова. – К.: УМК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 96 с.
7. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник/ В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск. – С. 405-443.
8. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
9. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – 440с.
10. Ровенчак О. Слово має визволяти, а не поневолювати / О. Ровенчак // День. – 2008. – 3 жовт.
11. Ройманн Курт. Новина / Курт Ройманн // Публіцистика. Масова комунікація. Медіа-енциклопедія / За заг. ред.. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – С. 239-249.
12. Ситнік В. Усі ми – мазепинці, петлюрівці, бандерівці... / В. Ситнік // День. – 2007. – 31 лип.
13. Скуленко М. Телевізійний коментар: суть, специфіка, різновиди / М. Скуленко // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – К., 1997. – Вип.2.
14. Телевізійний репортаж. – К.: «К. і. С.», 1998. – 56 с.
15. Томан І. Мистецтво говорити: Пер. з чес.- 2-ге вид. / І. Томан. – К., 1989. – 293с.
16. Шкляр В. Теорія і методика журналістської творчості: Конспект лекцій / В. Шкляр. – К.: Видання МіЛП, 1999. – 31с.
17. Штроймайер Герд. Політика і мас-медіа; пер. з нім. А. Орган / Герд Штроймайер. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
18. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.

Самостійна робота

(9 годин)

Студенти слухають радіопередачі, дивляться телевізійні передачі, аналізують їх на предмет свободи слова в контексті утвердження української національної ідеї державотворення. Остаточо завершують створення власних телевізійних- чи радіопередач.

Змістовий модуль 3. Синтез документальних і образних засад в художньо-публіцистичних радіо- і телевізійних жанрах

Тема 5. Документально-художня природа телевізійних і радіожанрів

(5 годин)

1. Особливості художньо-публіцистичних телевізійних- і радіожанрів.
2. Поєднання логічно-абстрактного і конкретно-образного журналістського мислення.
3. Особистість автора в художньо-публіцистичних телевізійних- і радіоматеріалах.
4. Самовираження автора в поліфонії художньо-публіцистичних телевізійних- і радіожанрів.

Телевізійна- і радіопубліцистика займає місце між інформаційно-документальним і художнім мовленням. Аналітичний метод пізнання дійсності своєрідно модифікується в художньо-публіцистичних жанрах, до яких належать: радіонарис, радіозарисовка, радіофейлетон, радіокомпозиція, радіофільм, оригінальна радіодрама, на телебаченні – телевізійний нарис, телезарисовка, телевізійний фейлетон, телевізійний памфлет, телекомпозиція, телевізійне ток-шоу, документальний телефільм. Убираючи в себе деякі ознаки інформаційно-документального і художнього мовлення, телевізійна- і радіопубліцистика є своєрідним синтезом документальних і художніх засад. Водночас це не механічне поєднання. Теле- і радіопубліцистика фокусується у якісно новій мовно-зображальній категорії – публіцистичному образі, який справляє враження достовірності, правдивості, життєвості. Фізична особа автора або героя особливо відчутна завдяки відеозображенню і документальному запису голосу. Морально-духовне, національно-громадянське самовираження автора спрямоване на повніше і глибше розкриття ідеї, теми в тому чи іншому телевізійному і радіожанрі.

Питання для дискусії на лабораторному занятті

(5 годин)

1. Метод пізнання життєдіяльності в художньо-публіцистичних телевізійних і радіожанрах.
2. Предмет відображення дійсності в художньо-публіцистичних радіо- і телевізійних жанрах.
3. Виразальні засоби в художньо-публіцистичних радіо- і телевізійних жанрах.
4. Порівняння авторського «Я» в художньо-публіцистичних

телевізійних- і радіожанрах.

Рекомендована література:

1. Бараневич Ю. Д. Жанри радіовещання: (проблеми становлення формирования, розвитку) / Ю. Д. Бараневич. – Киев-Одесса, 1978. – 193 с.
2. Василик В. Є. Світоглядна публіцистика сучасних літературно-художніх видань: коцептосфера національної ідентичності: монографія / В. Є. Василик. – Чернівці: Чернівецький націон. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2010. – 416 с.
3. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник / П. Дворянин, В. Лизанчук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 262 с.
4. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: навчальний посібник / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 208 с.
5. Дмитровський З. Є. Термінологія зображальних засобів масової комунікації. Довідкове видання / З. Є. Дмитровський. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 128 с.
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник. - 3-тє вид./ В. Й. Здоровега. – Львів : ПАІС, 2008. – 276 с.
7. Кость С. Методичні поради до роботи над репортажем (за матеріалами книги Й. Бех-Карлсена «Бути свідком: репортаж як метод і жанр») / С. Кость. – Львів, 1993.
8. Лизанчук В. В., Кузнецова О. Д. Методи збирання і фіксації інформації в журналістиці: навч. посібник / В. В. Лизанчук, О. Д. Кузнецова. – К.: УМК ВО при Мінвузі УРСР, 1991. – 96 с.
9. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики: підручник/ В. В. Лизанчук. – К.: Знання, 2006. – 628с. + компакт-диск. – С. 405-443.
10. Лизанчук В. Журналістська майстерність : підручник / В. Лизанчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 376 с.
11. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення: підручник / В. Я. Миронченко. – К.: ІЗМН, 1996. – 440с.
12. Олейник В. Радіопубліцистика / В. Олейник. – К.: «Вища школа», 1978. – 190с.
13. Ровенчак О. Слово має визволяти, а не поневолювати / О. Ровенчак // День. – 2008. – 3 жовт.
14. Ройманн Курт. Новина / Курт Ройманн // Публіцистика. Масова комунікація. Медіа-енциклопедія / За заг. ред.. В. Ф. Іванова. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – С. 239-249.

15. Ситнік В. Усі ми – мазепинці, петлюрівці, бандерівці... / В. Ситнік // День. – 2007. – 31 лип.
16. Скуленко М. Телевізійний коментар: суть, специфіка, різновиди / М. Скуленко // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – К., 1997. – Вип.2.
17. Телевізійний репортаж. – К.: «К. і. С.», 1998. – 56 с.
18. Томан І. Мистецтво говорити: Пер. з чес.- 2-ге вид. / І. Томан. – К., 1989. – 293с.
19. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність / Ю. Шаповал. – Львів, 2002.
20. Шкляр В. Теорія і методика журналістської творчості: Конспект лекцій / В. Шкляр. – К.: Видання МіЛП, 1999. – 31с.
21. Штроймайер Герд. Політика і мас-медіа; пер. з нім. А. Орган / Герд Штроймайер. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
22. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: посібник. – 2-ге вид., доповн. і переробл. / А. В. Яковець. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 262 с.

Самостійна робота

(16 годин)

Закінчено створення підсумкової тематично-змістової художньо-публіцистичної телевізійної- або радіопередачі (обсяг 25-30 хв.) з використанням компонентів, в якій окреслено особливості вираження авторського «Я».

Склав В. В. ЛИЗАНЧУК